

RĪGAS DOMES
IZGLĪTĪBAS, KULTŪRAS
UN SPORTA DEPARTAMENTS

RĪGAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

darba ar bērniem un jauniešiem
2015. gada pārskats

SPĒLĒSIMIES!

DRAUDZĒSIMIES!

LAŠĪSIM!

SMIESIMIES!

RUNĀSIMIES!

DARBA AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM RAKSTUROJUMS, METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA ORGANIZĀCIJA

Rīgas Centrālajā bibliotēkā (RCB) pakalpojumi bērniem un jauniešiem ir pieejami bērnu nodaļās (RCB bērnu literatūras nodaļā un 21 filiālbibliotēkā), kā arī speciāli izveidotajās telpās mazuliem (4 filiālbibliotēkās), pusaudžiem (3 filiālbibliotēkās), spēlēm un rotaļām (3 filiālbibliotēkās), radošām nodarbībām, grupu darbam (1 filiālbibliotēkā) un RCB ārējā apkalpošanas punktā "Saulaino dienu bibliotēka" Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā (BKUS). 5 RCB filiālbibliotēkās, kuras izvietotas nelielās telpās, ir izdalītas zonas bērniem, kur līdzvērtīgā apjomā nodrošināta visu bibliotēkas pakalpojumu saņemšana.

2015.gadā RCB un filiālbibliotēkās svarīgākie un aktuālākie darba ar bērniem un jauniešiem virzieni bija:

- kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu piedāvājums filiālbibliotēkās, kuras atsākušas darbu pēc nozīmīgiem telpu labiekārtošanas darbiem:
 - Daugavas filiālbibliotēka atvērta jaunās telpās, kur bērnu nodaļa ir izvietota gaišā telpā ar jaunām mēbelēm, mūsdienīgu tehnoloģisko aprīkojumu, pieejamas Xbox spēles, ir plašs galda spēļu klāsts, ir telpa grupu darbam, radošām nodarbībām, izveidots tematiskais kārtojums "Vaļasprieki" un plaukts bērnu vecākiem, nodrošināta iekļūšana ēkā ar ratiņiem (ir lifts), pieejams bērnu pārtinamais galds;
 - Ilģuciema filiālbibliotēkas bērnu nodaļā pēc remonta izvietoti jauni plaukti, ievērojami uzlabojusies telpas funkcionalitāte, papildināts krājums;
 - Pļavnieku filiālbibliotēkas bērnu nodaļā veikts kosmētiskais remonts, iekārtota vieta bērnu darbu eksponēšanai, izveidots žurnālu stūrītis.

Foto: RCB filiālbibliotēkas "Daugava" Bērnu literatūras nodaļa

- inovatīvu bibliotekāro pakalpojumu piedāvājums:
 - izveidots jauns bibliotēku sadarbības modelis: Mežciema filiālbibliotēkā integrēta Mežciema pamatskolas bibliotēka, kur ir vienotas telpas, aprīkojums. Bibliotekāru kopdarbā gūti pirmie pozitīvie rezultāti – palielinājies lasītāju, izsniegumu skaits, uzlabojušās iespējas ne tikai aktīvākam darbam ar klasēm, bet arī bērnu vecākiem, piemēram, uzrunāt tos skolas sapulcēs;
 - organizētas bilingvālas nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem, kurās sarunu, spēļu, rotaļu veidā mazuļi varēja pilnveidot latviešu valodas prasmes. Nodarbībās, kuras realizētas projekta "Dialogs. Bilingvāli" ietvaros, bibliotēkas ieguvušas jaunus lasītājus, bet bibliotekāri ir pilnveidojuši komunikācijas un pasākumu organizēšanas iemaņas (skat. "Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes");
- sadarbības uzlabošana ne tikai ar bibliotēkas apkaimes izglītības iestādēm, brīvā laika pavadīšanas centriem, organizācijām, institūcijām, biedrībām, bet arī RCB ietvaros – kopīgi pasākumi, lasītāju grupu viesošanās citās filiālbibliotēkās, pieredzes apmaiņa;
- apjomīgs pasākumu kopums - gada laikā RCB bērniem un jauniešiem bija iespēja piedalīties 1649 lasīšanas veicināšanas pasākumos (skat. "Pasākumi dažādām vecuma grupām").

Skaitlisko rādītāju dinamika

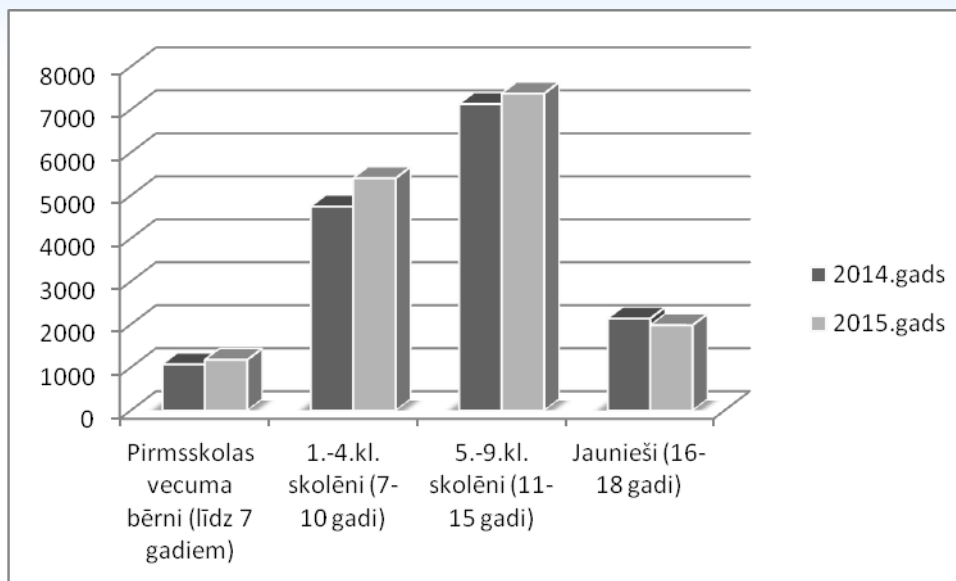
2015.gadā RCB bibliotēku darbā ar bērniem ir vērojams visu statistisko rādītāju palielinājums - lasītāju skaits (+851), apmeklējumu skaits (+10 852), krājuma izmantošanas intensitāte (+1 899).

	2015.g. Bērni līdz 18 gadiem	2015.g. RCB kopskaits	2015.g. % no kopskaita	2014.g. Bērni līdz 18 gadiem	2014.g. % no kopskaita
Lasītāju skaits	15 945	58 364	27%	15 094	27%
Apmeklējumu skaits	193 035	918 020	21 %	182 183	21 %
Izsniegums	242 773	1 420 248	17%	240 874	16 %
Pasākumu skaits	1649	2464	67%	1488	69 %

Atsevišķu filiāļu skaitliskie dati ir atšķirīgi – lielākais bērnu apmeklējumu skaits no kopskaita ir bijis filiālbibliotēkās: "Zvirbulis" (44%), Jaunciema (43%), RCB ārējā apkalpošanas punktā "Saulaino dienu bibliotēka" BKUS (40%), bet mazākais - RCB Bērnu literatūras nodaļā (11%), filiālbibliotēkās: "Rēzna" (13%), "Strazds (15%).

2015.gadā nozīmīgi palielinājies bērnu un jauniešu apmeklējumu skaits filiālbibliotēkās - Daugavas (+5388), Imantas (+4062), "Vidzeme" (+2561), Čiekurkalna (+1726), Juglas (+1044). Raksturīgi, ka šajās bibliotēkās veikts aktīvs pasākumu organizēšanas un informatīvais darbs. Vairāki bibliotekāri norāda – palielinājies apmeklējumu skaits, aktivizējot sadarbību ar skolām, bērnudārziem.

Bērnu un jauniešu skaits pa vecuma grupām

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, 2015.gadā RCB ir palielinājies 1.-4.klašu skolēnu (+661), 5.-9 klašu (+241) un pirmsskolas vecuma bērnu (+103) skaits, bet samazinājies jauniešu - 10-12.klase (-154) skaits.

Statistisko rādītāju analīze rosina pārdomām – ļoti aktīvais darbs ar skolām, bērnudārziem ir bijis rezultatīvs, tomēr proporcionāli mazais izdevumu izsniegums (27:16) liecina - arvien vairāk jārosina interese par grāmatām un lasīšanu.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

RCB metodisko un konsultatīvo darbu veic Bibliotēku dienests, kurā ir atbildīgais speciālists darbam ar bērniem un jauniešiem:

- RCB bloga bērniem <http://bibliotekabarniem.rcb.lv/> satura veidošana;
- profesionālās pilnveides nodarbības RCB bibliotekāriem:
 - "Lasīšanas grupas. Lasīšanas veicināšanas pasākumi Bauskas Centrālajā bibliotēkā" (03.12.2015.);
 - RCB Jauno bibliotekāru skola "Darbs ar lasītāju grupām" (10.04.2015.);
- profesionālās pilnveides nodarbības Latvijas bibliotekāriem:
 - "Lasītāju grupas. Mērķauditorijas" : 240 stundu profesionālās pilnveides programma (Latvijas Nacionālā bibliotēka);
 - "Bibliotēkas pakalpojumu mērķgrupa – bērni un jaunieši" : profesionālās pilnveides programma (Latvijas Nacionālā bibliotēka, Kompetenču attīstības centrs);
- metodisku materiālu sagatavošana:
 - "Bilingvāli pasākumi pirmskolas vecuma bērniem";
 - "Labās prakses piemēri bilingvālu pasākumu organizēšanai bibliotēkās pirmskolas vecuma bērniem";
- RCB bibliotekāru informēšana par darbu ar bērniem un jauniešiem aktualitātēm izdevumā "Jaunās Vēstis":
 - Bērnu temperamentā un sadarbība ar pieaugušajiem // Jaunās Vēstis – 2015. – Nr.1. – 10.-11.lpp.
 - Lasīšanas veicināšanas programma "Grāmatu starts" // Jaunās Vēstis – 2015. – Nr.1. – 4.-5.lpp.

- profesionālo prasmju pilnveidošana semināros, nodarbībās: iegūts Latvijas Lauksaimniecības universitātes sertifikāts par tiesībām veikt pedagoģisko darbību profesionālajās un interešu izglītības programmās (20.11.2015.), apmeklāti semināri "Bilingvālā komunikācija" (14., 16.04.2015.), "Literāru pasākumu veidošana, pielietojot improvizācijas spēļu metodiku" (27.05.2015.);
- starptautisko un nacionālo lasīšanas veicināšanas programmu organizēšana, koordinēšana, vadība - LNB lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija", RCB radošo aktivitāšu telts bērnu svētkos Vērmanes dārzā;
- konsultatīvais atbalsts RCB bibliotekāriem - regulāras vizītes filiālbibliotēkās un individuālas RCB bibliotekāru konsultācijas darba ar bērniem pilnveidošanai.

BĒRNU UN JAUNIEŠU LITERATŪRAS KRĀJUMA VEIDOŠANA UN PAPILDINĀŠANA

Komplektēšanas darbs RCB tiek veikts atbilstoši "RCB krājuma attīstības un komplektēšanas koncepcijai". Kvalitatīva krājuma veidošanai notiek RCB Komplektēšanas padomes sēdes, kur izvērtējumam paredzēto izdevumu sarakstā ir iekļauti izdevumi bērniem pa vecuma grupām, lai katrai no tām varētu piedāvāt jaunākās literatūras klāstu. 2015.gadā iepirkti visi Latvijas lielāko izdevniecību piedāvātie izdevumi bērniem un jauniešiem latviešu valodā, veikts iepirkums pieprasītajiem un trūkstošajiem izdevumiem svešvalodās, abonēti 57 nosaukumu periodiskie izdevumi (viena nosaukuma žurnāli pasūtīti vairākās filiālēs) – 22 latviešu valodā, 25 krievu valodā, 5 angļu un 5 vācu valodās.

	2015.g.		2014.g.		Dinamika (saņemto fizisko vienību skaits)
	Saņemto (iepirkto) fizisko vienību skaits	Finanšu līdzekļi (€)	Saņemto (iepirkto) fizisko vienību skaits	Finanšu līdzekļi (Ls)	
RCB	32 157	216004,09	30 119	235 726,91	- 19757,82
Pirmsskolas vec. bērniem	1594	8717,86	2818	14 604,98	- 5887,12
1.-4.klase	1789	10172,46	2110	13 472,25	- 3299,79
Kopā (pirmsskolas un 1.-4.kl.)	3383	18890,32	4928	28077,23	- 9186,91

* % no kopējā saņemto fizisko vienību skaita

2015. gadā RCB finanšu līdzekļi plānveidīgi tika palielināti izdevumiem, kuru mērķauditorija ir 5.-9. klašu skolēni. Vērā ņemts skaitliskais šīs lasītāju grupas pārsvars (47% no lasītāju, bērnu līdz 18 gadiem, kopskaita - 15 945) un pieprasījumi.

Krājuma bērniem proporcionālā atbilstība lasītāju skaitam, 2015.gads.

	Lasītāju skaits	% no lasītāju kopskaita (58 364)	Krājums	% no krājuma kopskaita (689 800)
Pirmsskolas vecuma bērni (līdz 7 gadiem)	1179	2 %	36 148*	5 %
1.-4.kl. skolēni	5407	9 %	39 795*	6 %
5.-9.kl. skolēni	7374	13 %	60 512*	9 %
Kopā:	13960	24 %	136 455*	20 %

* izmantoti BIS ALISE dati pēc kritērijiem - eksemplāru atlase pēc plaukta indeksa. Nav iekļauti dati par RCB ārējo apkalpošanas punktu "Saulaino dienu bibliotēka" BKUS.

Procentuāla krājuma izpēte apliecina - RCB komplektēšanas darbs atbilst Ministru kabineta noteikumiem Nr.355¹. Tajos ir noteikts – pašvaldību bibliotēkās, kurās 25 % lietotāji ir bērni vecumā līdz 15 gadiem (RCB – 24 %), bērnu izdevumu skaits ir ne mazāks par 20 % no kopējā bibliotēkas krājuma (RCB – 20 %).

Krājuma bērniem kvalitāti RCB bibliotekāri novērtē atzinīgi. Operatīvi iegādāties trūkstošos izdevumus bija iespējams, izmantojot RCB Piekomplektēšanas datubāzi, Aktīvā un Pasīvā repozitārija krājumu. 2015.gadā biežāk pieprasīti bija izdevumi angļu, vācu valodās (daiļliteratūra, materiāli pašmācībai), krievu valodā (literatūras saraksti skolas mācību vielas apguvei), DVD ar jaunākajām bērnu filmām. Joprojām neizdevās izvērtēt no rindām grāmatu saņemšanai "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas" kolekcijas grāmatām, izdevumiem no skolu ieteicamās literatūras sarakstiem, jaunākās, pieprasītākās literatūras pusaudžiem un jauniešiem.

UZZIŅU DARBS, INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI, INFORMĀCIJAS PRASMJU UN IEMAŅU ATTĪSTĪŠANA

Informācija par pasākumiem bērniem un pusaudžiem ir pieejama RCB blogā bērniem <http://bibliotekaberniem.rcb.lv/>, kur ir iepazīstami interesantāko pasākumu apraksti, skatāms visu RCB pasākumu bērniem kalendārs. Te arī lasāmi praktiski padomi, kas noderīgi informācijas/izdevumu meklēšanā un attālināto bibliotēkas pakalpojumu izmantošanā (elektroniskais katalogs, autorizētā bibliotēkas sistēma u.c.). Attālināto pakalpojumu nozīme nemitīgi palielinās, to apliecina bloga apmeklējumu skaits – gada laikā 17 tūkstoši. 2015.gadā biežāk skatītās lapas RCB blogā bērniem bijušas: "Rīgas Centrālā bibliotēka un 26 filiālbibliotēkas", "Par bibliotēku", jaunumu sadaļa "Aktuāli" un "Interesanti fakti par bibliotēku un grāmatām". Jebkurš RCB bibliotekārs varēja piedalīties bloga satura veidošanā, tomēr jāatzīst, ka aktīvi to veica tikai atsevišķu bibliotēku pārstāvji no RCB Bērnu literatūras nodaļas un filiālbibliotēkām - Daugavas, Ķengaraga, Sarkandaugavas, "Vidzeme", "Strazds", "Zemgale".

¹ Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi // <http://m.likumi.lv/doc.php?id=33429>

Bibliotekārās stundas

Ņemot vērā to, ka vairākās filiālbibliotēkās aktivizēta sadarbība ar apkaimes izglītības iestādēm, 2015.gadā palielinājies bibliotekāro stundu skaits, daudzveidīgāka ir kļuvusi to tematika. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, bibliotekārajās stundās sekmēta bibliotēkas pakalpojumu iepazīšana, pilnveidotas prasmes meklēt, atlasīt un kārtot nepieciešamo informāciju.

Pirmsskolas vecuma bērni bibliotēkās ir gaidīti. Visās RCB filiālēs organizēti pirmās tikšanās ar bibliotēku un tās iepazīšanas pasākumi, kuros draudzīga gaisotne, rotaļīgas un jautras aktivitātes, spēles veicināja izziņas procesu. Katra pasākuma organizētāji rūpējās, lai bibliotēkā mazuļiem būtu interesanti - bērni skatīja grāmatu daudzveidību, noskaidroja, ar ko bibliotēka atšķiras no grāmatu veikala, uzzināja, kā kļūt par lasītāju, kā nedarīt pāri grāmatiņai (RCB Bērnu literatūras nodaļa), pētīja bibliotēkas smagākās/lielākās un vieglākās/mazākās grāmatas, iepazīna alfabētu, bija arī pašiem jāveic kādi uzdevumi, aizpildot darba lapas, un jāiesaistās spēlēs (filiālbibliotēka "Pūce"). Arvien biežāk bibliotēkas iepazīšanas pasākumos piedalījās arī mazuļu vecāki, viņi tika iesaistīti bērniem uzdoto radošo mājas uzdevumu izpildīšanā (RCB Imantas filiālbibliotēka).

Skolēni zināšanas par bibliotēkās pieejamiem informācijas resursiem ir guvuši visās RCB filiālēs. Skolēni izzināja bibliotēkas pakalpojumu daudzveidību (1.-2. klases), mācījās meklēt informāciju interneta resursos, elektroniskajā katalogā, iepazīna RCB blogu bērniem (3.-5. klases), diskutēja par droša interneta jautājumiem (5-7. klases), apguva RCB abonēto datubāzu sniegtās iespējas (9.-10. klases).

Bibliotēkas iepazīna ne tikai skolu klašu kolektīvi, bet arī interesentu grupas un vasaras nometnes dalībnieki (Imantas filiālbibliotēka). Nozīmīgs bibliotekāro stundu cikls veidots RCB Bērnu literatūras nodaļā: ekskursijas "Sadraudzēties ar bibliotēku!", nodarbība "Tulkošanas birojs: Literārā teksta tulkošanas māksla", aktivitātes pie materiālu izstādes "Zini vai mini bibliotēku", zīmējumu projekts "Mana ērtā lasāmvieta", kur bērni radīja dizainu dīvāniem, krēsliem, robotiem lasīšanai u.c. Veiksmīga pieredze gūta filiālbibliotēkā "Zemgale", kur zināšanas par elektronisko katalogu skolēni apguva savu klasesbiedru vadībā. Viņi jau iepriekš bija izpētījuši elektroniskā kataloga iespējas un labprāt dalījās ar citiem savās prasmēs. Sekmīgs bija bibliotēku sadarbības projekts "Enciklopēdisti" (4. klašu skolēniem). Vispirms skolas bibliotēkā bērni ieguva pamatzināšanas par grāmatas uzbūvi, literatūras izvietojumu, bet vēlāk - Čiekurkalna filiālbibliotēkā zināšanas izmantoja praktiskā darbā. Daloties komandās ("Augi", "Dzīvnieki", "Kukaiņi", "Putni"), skolēni veica uzdevumus – meklēja bibliotēkā grāmatas saistībā ar komandu nosaukumiem un informāciju par uzdotajiem tematiskajiem jautājumiem. Par katru pareizu atbildi komanda saņēma uzlīmīti, uzvarēja tie, kuriem bija vislielākais uzlīmīšu skaits.

2015. gadā skolās bija aktualizēta dažādu profesiju iepazīšana un karjeras konsultācijas jauniešiem. Karjeras dienās un bibliotēku nedēļas laikā daudzu klašu kolektīvi devās uz bibliotēku iepazīt bibliotekāra profesiju. Sarkandaugavas filiālbibliotēkā skolēni izzināja bibliotekāra darba pienākumus, apguva praktiskas iemaņas grāmatu izsniegšanā, plauktu kārtošanā. Skatot slaidrādi "Bibliotēka toreiz un tagad", skolēni iepazīna bibliotekāra profesiju dažādos laika periodos un iztēlojās, kāda tā varētu būt bibliotekāru nākotnē. Imantas filiālbibliotēkā profesijas iepazīšanas cikla "Bibliotekārs?! –NĒ!!! Informācijas moderators!" vairākos pasākumos risinājās diskusijas par stereotipiem, bibliotēku attīstību. Vai gribu būt bibliotekārs? Par šo jautājumu skolēni domāja Bišumuižas filiālbibliotēkā. Kurai citai profesijai līdzinās bibliotekāra profesija, sprieda RCB Bērnu literatūras nodaļā. Daugavas filiālbibliotēkā pasākuma "Bibliotēka - atslēga visām durvīm" dalībnieki simboliski nosaukumam meklēja grāmatas ar atslēgām, bet filiālbibliotēkā "Zemgale" iepazīna Automatizācijas

nodaļas darbu, kur pasākuma dalībniekiem – zēniem - pārsteigums bija ļoti zinošu IT speciālistu, jauniešu, darbs bibliotēkā.

Bibliotēku sagatavotie materiāli

Bērniem un jauniešiem nozīmīga ir vizuālā informācijas uztvere, tāpēc pasākumos bibliotekāri izmantoja uzskates materiālus - PowerPoint prezentācijas. Vairākumā no tām bija iepazīstami bērnu literatūras ievērojamākie pārstāvji - Rainis un Aspazija (filiālbibliotēka "Strazds", RCB Bērnu literatūras nodaļa), A. Lindgrēna (Sarkandaugavas filiālbibliotēka), brāļi Grimmi (Juglas, Šampētera filiālbibliotēkas), H.K.Andersens (Šampētera filiālbibliotēka) u.c. Slaidrādēs bija iepazīstami interesanti fakti: "Bibliotekāra tēls kinomākslā" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka), "Skolēnu, studentu dzīve grāmatās" (RCB Bērnu literatūras nodaļa), "Latviešu bērnu rakstnieki" (filiālbibliotēka "Vidzeme"), "Dainu skapis" (Bolderājas filiālbibliotēka) u.c. Bet zināšanu nostiprināšanu sekmēja izveidotās darba lapas – "Ko Tu zini par latviešu bērnu literatūru?" (filiālbibliotēka "Vidzeme"), "Es bibliotēkā!" : Pārbaudi savas zināšanas!", "Atrodi draugus! : Kurā grāmatā tie dzīvo?" (Biķernieku filiālbibliotēka), "Palīdzi grāmatu varoņiem atrast savas mantas!" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka) u.c. Informatīvo monitoru prezentācijās bija iegūstama informācija par bibliotēkas pakalpojumiem, aktualitātēm (Rīgas Centrālā bibliotēka u.c.). Īpaši rezultatīva bija bibliotēkas veidoto slaidrāžu demonstrēšana skolas monitorā (Mežciema filiālbibliotēka). Daugavas filiālbibliotēkas telpu iekārtošanas process un mirkli no pirmajiem pasākumiem bērniem skatāmi YouTube slaidrādē (<https://www.youtube.com/watch?v=Hnq-BvEBBnM>).

Foto: Enciklopēdiju iepazīšana Daugavas filiālbibliotēkā

Foto: Enciklopēdiju iepazīšana filiālbibliotēka "Pārdaugava"

Foto: Skolēni iepazīst bibliotekāra profesiju filiālbibliotēkā "Zemgale"

Foto: Skolēni iepazīst bibliotekāra profesiju Sarkandaugavas filiālbibliotēkā

PASĀKUMI DAŽĀDĀM VECUMA GRUPĀM

Izvērtējot pasākumu kopumu bērniem un jauniešiem, jāsecina, ka tas ir bijis ļoti intensīvs – RCB organizēti 2464 pasākumi, no tiem bērniem – **1649** (67% no kopskaita). Tas ir nozīmīgs skaits, tāpēc šajā pārskatā iekļauti tikai interesantākie un nozīmīgākie pasākumu apraksti. Detalizēta informācija par pasākumiem bērniem un pusaudžiem ir pieejama RCB blogā bērniem <http://bibliotekabarniem.rcb.lv/>.

Gada nozīmīgākais temats

”Raina un Aspazijas jubilejas gads” tika atzīmēts visās RCB filiālēs. Mazākie bērni pasākumos iepazīna dzejnieku grāmatas, klausījās dzejas lasījumus, skatījās multfilmās. Papildus šīm norisēm bibliotēkās bija iespēja minēt mīklas (Bolderājas filiālbibliotēka), aizpildīt krāsojamās lapas par dzejnieku populāro darbu varoņiem (filiālbibliotēka ”Pūce”), piedalīties dzejas daiļlasīšanas konkursā ”Es un Rainis” (RCB Bērnu literatūras nodaļa). Filiālbibliotēkā ”Zemgale” bērni tikās ar Gudro Pūcīti un Taurenīti, kopā ar viņiem bibliotēkā meklēja dzejnieku portretus, bet Sarkandaugavas filiālbibliotēkā - iesaistījās Raina un Aspazijas dzejas lasījumos lomās, dziedāja dziesmas, piedalījās radošajā darbnīcā ”Izkrāso dzejoli”. Jautras bija spēles kopā ar Iellīti Lolīti un ziepju burbuļu pūšana Torņakalna filiālbibliotēkā, interesanta bija animācijas filmas ”Zelta zirgs” veidotāju iepazīšana – tikšanās ar filmu studijas ”Rija” galveno producentu, režisoru V.Kalnaelli un mākslinieci, animatori J.Bīgeli filiālbibliotēkā ”Rēzna”.

Atsaucoties izglītības iestāžu pieprasījumam, veidoti vairāki bilingvāli pasākumi: ”Saules zelta kamolītis” (Bolderājas filiālbibliotēka), ”Rainis bērniem” (Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka ”Pūce”), ”Zelta sietiņš” (Juglas filiālbibliotēka), ”Kas visu izteic bez mēles?” (Grīziņkalna filiālbibliotēka).

RCB dalība nacionālajās un starptautiskajās lasīšanas veicināšanas programmās

”Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” (”Bērnu žūrija”) ir nozīmīgākā lasīšanas veicināšanas programma Latvijā. Tajā piedalījās RCB Bērnu literatūras nodaļa un 18 filiālbibliotēkas, citas RCB filiālbibliotēkas programmā iesaistījās netieši, nodrošinot pieejamību ”Bērnu žūrijas” grāmatām. Lai gan grāmatas tika lasītas ļoti aktīvi un uz šiem izdevumiem nereti veidojās rindas, anketu aizpildīšanā bija nepieciešams pamudinājums. Kopā iesniegtas 333 elektroniskās anketas. Pārsvārā RCB ”Bērnu žūrijā” iesaistījās interesenti, t.i. jebkurš lasītājs, kas to vēlējas, bet mazāk - klašu kolektīvi. Tas apliecina - veikts nozīmīgs individuālais darbs ar lasītājiem, visiem programmas dalībniekiem.

Filiālbibliotēkā ”Zemgale” pulcēts lielākais ”Bērnu žūrijas” ekspertu, individuālo dalībnieku, skaits. Notikuši vairāki pasākumi, tomēr nozīmīgākais bija programmas noslēguma pasākums, kurā piedalījās ne tikai bērni, bet arī viņu vecāki, vecvecāki. Svētkos ģimenes piedalījās pārsteidzošās cirka mākslinieces Dz.Žildes atrakcijās, skatīja slaidrādi par interesantākajiem piedzīvojumiem bibliotēkā, iepazīna vairākus jautrus piedzīvojumu stāstus un grāmatas. Aktīvs darbs ar ”Bērnu žūrijas” ekspertiem veikts Imantas filiālbibliotēkā, kur katrā tikšanās reizē risinājās sarunas par vienu vai divām kolekcijas grāmatām. Pasākumos grāmatas iepazīšana (stāstījums, kuru

papildināja PowerPoint prezentācijas) mijās ar fragmentu atpazīšanu un teatralizētu spēli lomās, ar radošiem uzdevumiem (puzles likšana, fantāziju rosinoši zīmējumi), rotaļām un aktīvām diskusijām.

"Bērnu žūrijas" dalībnieki labprāt piedalījās ekskursijās - RCB Bērnu literatūras nodaļas lasītāju klubiņa dalībnieki izzināja Dabas muzeja kolekciju, pastaigās labāk iepazīna Ķengaragu, Vecrīgu, bet Esplanādē skandēja vārsmas no grāmatām. Savukārt Sarkandaugavas filiālbibliotēkas eksperti devās uz Latvijas Nacionālo bibliotēku (LNB), apmeklēja Latvijas Nacionālās Operas pasākumu "Baleta pasaulē", Rīgas Cirka izrādi, piedalījās LNB rīkotajā "Grega festivālā". Saistošas bija gan tikšanās ar rakstnieci I.Samausku (filiālbibliotēka "Zvirbulis"), gan L.Pastori (Šampētera filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Vidzeme", "Zvirbulis"), kura bērniem stāstīja par grāmatas "Maskačkas stāsti" tapšanu, iesaistīja dalībniekus interesantu uzdevumu veikšanā, piemēram, vārdu un stāsta nosaukuma darināšanā, detektīvstāstu rakstīšanā u.c.

Interesanta pieredze gūta filiālbibliotēkā "Pūce", kurā pēc "Bērnu žūrijas" parauga veidota akcija "Grāmatu TOPS" krievu valodā lasošiem bērniem, sākumskolas skolēniem.

"Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa" ir viens no veiksmīgākajiem starptautiskajiem lasīšanas veicināšanas projektiem Latvijā. 2015.gadā 14 RCB filiālbibliotēkās radoši tika atklāts temats "Draudzība Ziemeļos". Sarkandaugavas filiālbibliotēkā M.Parras grāmatas "Vafeļu sirds" fragmenta skaļo lasīšanu papildināja viktorīna par draudzības tēmu Ziemeļvalstu literatūrā, draudzības rokdarbu veidošana, draudzīgas spēles, loterija un cienāšanās ar vafelēm. RCB Bērnu literatūras nodaļā bērni piedalījās vafeļu cepšanā, bet Daugavas filiālbibliotēkā veidoja lielu Ziemeļvalstu tautu draudzības apli no cilvēku figūrām. Erudīcijas zināšanas par Ziemeļvalstu rakstniekiem un viņu darbiem varēja demonstrēt konkursā "Draudzīgos ziemeļos" filiālbibliotēkā "Zvirbulis", bet Ķengaraga filiālbibliotēkā - diskutēt par draudzību un savstarpējām attiecībām.

Foto: Lasījums "Saulaino dienu bibliotēkā" BKUS

Foto: Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas pasākums Šampētera filiālbibliotēkā

Dažās filiālbibliotēkās bērni iepazīna citus Ziemeļvalstu autoru darbus. Piemēram, filiālbibliotēkā "Vidzeme" izskanēja lasījumi no E. Rauda grāmatas "Naksitrallīši" un S.Bēe grāmatas "Labākie draugi". Pasākumā bērni iepazīna Uzrocī, kurš bija ieradies paciemoties bibliotēkā. Bija izveidota pastkastīte, kurā varēja iemest vēstules Uzrocim, lai viņš nejostos vientuļš. Varēja apgūt īstu troļļu skatienu un gaitu, dalīties pārdomās - kādam tad vajadzētu būt labākajam draugam un ko nozīmē patiesa draudzība. Arī Šampētera filiālbibliotēkā iepazīti citi izdevumi par draudzības tēmu - H.Houvas, J.Vīslanderes un S.Nūrdkvista grāmatas. Tās kopā ar rotaļlietām bija mērojušas garu ceļu līdz bibliotēkai Lielajā ceļojumu koferī. Fotografija par šo pasākumu ieguva Instagram konkursa balvu (<http://bibliotek.org/da/materiale/instagramkonkurrence/>).

RCB līdzdalība citās programmās un akcijās

Rīgas Interesešu centra organizētie svētki bērniem Vērmanes dārzā "Nāc un piedalies" ir viens no lielākajiem un jaukākajiem pasākumiem Rīgā. Nozīmīgajam un ļoti kupli apmeklētajam pasākumam RCB bibliotekāru komanda no dažādām filiālēm arvien rūpīgi gatavojas (RCB Bērnu literatūras nodaļa, Imantas, Sarkandaugavas filiālbibliotēkas, filiālbibliotēka "Rēzna"). Svētku laikā RCB informatīvajā un radošo darbnīcu teltī bija iegūstama visplašākā informācija par bibliotēku, tās pakalpojumiem, bet bērniem jautrību un interesi rosināja dalība aktivitātēs: kolāžu veidošana par pasaku tēliem, ātrlasīšanas un burbuļu pūšanas sacensības, dzejoļu veidošana, aizpildot tekstā tukšās vietas, darba lapu aizpildīšana, kurās jāmeklē grāmatu tēlu pazudušās lietas. Bija arī jāiesaka tētim grāmata lasīšanai, jo pirmo gadu svētku laikā notika aktivitātes Tēvu dienas ietvaros. Katrs dalībnieks saņēma balvas - balonu ar RCB apdruku kopā ar vēstuli no kāda grāmatu varoņa (Pepijas, Karlsona, Grega, Pītera Pena), informatīvu bukletu ar aicinājumu apmeklēt bibliotēku un saldumus.

Foto: RCB telts bērnu svētkos

Foto: Bibliotēkas piedāvājumu iepazīst Rīgas mērs N.Ušakovs ar ģimeni

Foto: Radoša darbošanās bērnu svētkos

Foto: Tiek ieteikta grāmata tētim

Atsevišķas filiālbibliotēkas līdzdarbojās projektos:

- UNESCO LNK "Stāstu bibliotēku" stāstīšanas pasākumi "Stāstu par savu ģimeni" (Bišumuižas filiālbibliotēka);
- Drošāka interneta diena, 2015 (Pļavnieku filiālbibliotēka, filiālbibliotēka "Strazds");
- Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta sabiedrības integrācijas programmas lietišķā spēle "Žurnālists. Spogulis Rīgai". Par dalību projektā saņemts bērnu izglītības ar augstajām tehnoloģijām Starptautiskās asociācijas ekspertu sertifikāts. Projekts tika atspoguļots speciālizlaiduma avīzē "Pilsētas spogulis - Kultūras Rīga" (Rīgas Centrālā bibliotēka);
- labdarības akcija "Drosmes kaste, 2015", kurā vāktas rotaļlietas slimiem bērniem (filiālbibliotēka "Strazds");
- TV viktorīna "Gudrs un vēl gudrāks" (Mežciema filiālbibliotēka).

Pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem

"Lai gan pašas sadarbības formas ar bērnodarziem un skolām nemainīgi ir palikušas iepriekšējās – ekskursijas, tematiskie pasākumi, taču pielietoto/izmantoto pasākumu metožu (radošo darbnīcu, radošo darbu izstāžu, mīklu minēšanu, krustvārdu mīklu) ir kļuvis daudz vairāk," – šādi darba ar bērniem pēdējo gadu tendences raksturo filiālbibliotēkas "Pūce" bibliotekāri. Izmēģināt ko jaunu un interesantu ir kļuvis par vadmotīvu daudzu bibliotekāru darbam. Mazākajiem bērniem regulāras attīstošas nodarbības notika Imantas filiālbibliotēkā. Gada laikā 38 nodarbībās izzinātas grāmatas, labāk iepazīta pasaule un daba, tautas tradīcijas un svētki. Arī RCB Bērnu literatūras nodaļas pasākumu ciklā "Lasīšanas darbnīca" bija akcentēta grāmatu iepazīšana - izziņas process mijās ar rotaļām, spēlēm, praktiskiem darbiem.

Interesanti pasākumi bibliotēkās organizēti par ļoti populāro pasaku tematiku. Šampētera filiālbibliotēkā pasākuma dalībniekiem vispirms bija jānokļūst pasaku pasaulē, kas bija izdarāms, izlienot cauri šaurai bezizejai (rāpšanās zem galda). Pēc iepazīšanās ar Vinniju Pūku bija jāmeklē Trusiša pazudušie radnieki un jāatbild uz Pūces sagatavotajām mīklām. Ar Tīģera veiklību pa Pūka pēdām tika iziets labirints, bet jautrībai - uzspēlēta spēle: ko mīl/nemīl grāmata, ko drīkst/nedrīkst darīt bibliotēkā.

Mazuļi labprāt piedalījās pasākumos par latvisko dzīvesziņu un tradīcijām: saulgriežu svinēšana, gadalaiku sagaidīšana, latviešu tautas rotaļu izspēlēšana, tradicionālo mūzikas instrumentu (kokle, stabule, bungas) izmēģināšana (filiālbibliotēka "Vidzeme"). Interesants bija pasākums Bišumuižas filiālbibliotēkā par pupām tautas dziesmās, mīklās, pasakās un arī par pupām dārzā, pusdienu galdā.

Tematiskajos pasākumos bērni pārrunāja, kas ir draudzība, ko mēs gaidām un ko varam dot labākajam draugam (Šampētera filiālbibliotēka), izzināja planētu, iepazīnās ar kontinentiem, okeāniem (Imantas filiālbibliotēka), bet dzimšanas dienas ballītē meklēja plauktā grāmatiņas ar gaviļnieka vārda pirmo burtu, lai vēlāk tās varētu iepazīt (filiālbibliotēka "Zvirbulis"). Pasākumos par dzīvniekiem tika pētītas atšķirības starp dzīvniekiem pilsētā un laukos, un mēģināts atpazīt dzīvnieku balsis (Jaunciema filiālbibliotēka), bet pasākumos par tālām un eksotiskām zemēm (pasākumu cikls "Ceļojums mīkstā krēslā") bija iepazīstama Austrālija un Āfrika, skatāmas multfilmas, klausāmas eksotisku dzīvnieku balsis, spēlējamās kustību spēles, piemēram, "Krokodilu purvs" (Šampētera filiālbibliotēka).

Raksturīgi, ka sadarbībā ar bērnu darbiniekiem pasākumi veidoti arvien mazākiem bērniem, piemēram, divgadīgiem (filiālbibliotēka "Vidzeme"), četrgadīgiem (Juglas filiālbibliotēka).

Pasākumi pamatskolas skolēniem

Sadarbībā ar skolām visvairāk veidoti ir izzinoši pasākumi. Skolēni iepazīna un pētīja Latvijas vēsturi, Rīgas arhitektūru pasākumos: "1919.gada cīņu vietas", "Bolderājas vecie nami un ieliņas" (Bolderājas filiālbibliotēka), "Brīvības piemineklis" (filiālbibliotēka "Pūce"), "Vecrīgas namu skulpturālie cīņi" (Ilģuciema filiālbibliotēka) u.c. Populāras bija Vecrīgas iepazīšanas ekskursijas, kurās piedalījās Salacgrīvas, Sējas, Kalnciema, Sesavas vidusskolu skolēni (RCB Pieaugušo nodaļa). Pasākumos informācija iegūta, ne tikai klausoties bibliotekāra stāstījumu, bet arī līdzdarbojoties aktivitātēs, piemēram, pasākumā "Vai tu zināji, ka..." (dažādi fakti par Latviju un Rīgu) skolēni piedalījās erudīcijas spēlē, kurā vispirms atlasēs kārtā bija jāaizpilda krustvārdu mīkla par Latviju, Rīgu un Sarkandaugavu, pēc tam bija jāpiedalās komandu sacensībās, jāveic uzdevumi: "Ko tu redzi šajā fotogrāfijā?", "Ievērojamas vietas Latvijas kartē", "Pilsētu atpazīšana", "Meklē enciklopēdijās" u.c. Komandu darbu vērtēja žūrijas pārstāvji no bibliotēkas un skolas, labākie dalībnieki saņēma diplomus un balvas (Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Iepazīstot populāru rakstnieku darbus, bērni piedalījās komandu spēlēs, puzzles likšanā, viktorīnās, mēģināja pēc grāmatas fragmenta noteikt pasaku (pasākums par H.K. Andersenu Jaunciema filiālbibliotēkā), ieklausījās grāmatas fragmentu lasījumos, piedalījās literārajā darbnīcā "Rakstīsim A.Lindgrēnas stilā" (pasākums par A.Lindgrēnu Sarkandaugavas filiālbibliotēkā). Pasākumos pētīti gaismas noslēpumi, veikti eksperimenti ar gaismu, veidots ēnu teātris pēc pasakas motīviem (Sarkandaugavas filiālbibliotēka), izzināta saldumu ražošanas vēsture, kurai sekoja saldumu degustācija (filiālbibliotēka "Pūce"), skatīti eksotiski mājdzīvnieki, iegūti padomi to barošanai, kopšanai (Mežciema filiālbibliotēka) u.c. Skolēnu redzesloku bagātinošas un vienlaicīgi arī interesantas bija tikšanās ar slavenām personām. Bibliotēkās bija iepazīstami populāri rakstnieki, kuru grāmatas ir lasītāju iemīļotas - L.Dreiže, L. Strauta, R.Skrebele, I.Plotņikova (RCB Bērnu literatūras nodaļa), J.Joņevs (Sarkandaugavas filiālbibliotēka), L.Pastore (filiālbibliotēka "Vidzeme"), I.Zandere (filiālbibliotēka "Zvirbulis"), J.Ūdris, L.Kleimanis (Kengaraga filiālbibliotēka), V.Rūmnieks (filiālbibliotēka "Strazds"), U.Auseklis (Šampētera, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkas), Viks (filiālbibliotēka "Zvirbulis"), M.Cielēna, E.Raups, J.Rokpelnis (Imantas filiālbibliotēka) u.c.

Foto: Skolēni iepazīst Daugavas filiālbibliotēkas grāmatas

Foto: Tikšanās ar Latvijas džudo federācijas pārstāvjiem Imantas filiālbibliotēkā

Iepazīti grāmatu veidotāji, ilustrāciju autori, mākslinieki - E.Viliāms, J.Beļajeva (Ķengaraga filiālbibliotēka), V.Novikovs (Ķengaraga filiālbibliotēka, RCB Bērnu literatūras nodaļa), I. Strelēvica (Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka), S.Vanadžina, A.Paegle, I.Dilāne, K.V.Nguejs ("Saulaino dienu bibliotēka"). Pārsvārā šajās tikšanās reizēs bērniem bija iespējams aplūkot mākslas darbu izstādes un arī piedalīties mākslinieku vadītās radošajās darbnīcās. Neparasti fakti un lietas bija izzināmi sarunās ar dažādu profesiju pārstāvjiem: ornitologu J.Brikmani, leļļu meistari I.Žarkovu (Ķengaraga filiālbibliotēka), folkloristi A.Ābeli (filiālbibliotēka "Vidzeme"), žurnālistu, politisko darbinieku D.Īvānu (filiālbibliotēka "Zemgale") u.c.

Pasākumi vecāko klašu audzēkņiem (jauniešiem)

Nozīmīgi palielinājies aktivitāšu skaits, kuras organizētas vidusskolas klašu kolektīviem: 9. klašu skolēni apmeklēja Neatkarīgā teātra "Skatuve" jauno aktieru teātra uzvedumu (filiālbibliotēka "Rēzna"), 10. un 11. klašu skolēni iepazīna Latvijas Nacionālās bibliotēkas e-resursus (filiālbibliotēka "Strazds", Sarkandaugavas filiālbibliotēka), klausījās Rakstniecības un mūzikas muzeja speciālistes I.Miezītes priekšlasījumu par Raiņa ievērojamām lugām (RCB Daugavas filiālbibliotēka), tikās ar J.Zālīti, grāmatas "...just dziļi saknes sevī" autoru (Čiekurkalna filiālbibliotēka), izzināja sociālo tīklu vidi diskusijās ar WRONG Digital pārstāvi V.Meisteru (RCB Pieaugušo nodaļa), muzicēja (E.Dārziņa mūzikas vidusskolas vecāko klašu skolēni) un stāstīja bibliotēkas apmeklētājiem par savu ceļu uz mūziku (Bišumuižas filiālbibliotēka) u.c.

Viens no sekmīgākajiem projektiem realizēts Daugavas filiālbibliotēkā, kur sadarbībā ar jauniešu organizāciju "Homo Ecos" un jauniešu studiju "Bambuss" veidoti vairāki pasākumi pusaudžiem par vides aizsardzības un dažādu valstu kultūras iepazīšanas tēmām. Pasākumus vadīja brīvprātīgie no 4 valstīm: Latvijas, Nīderlandes, Francijas un Spānijas, tie norisinājās trīs valodās: angļu, latviešu un krievu. Mērķauditorijai – pusaudžiem – interesanta bija ne tikai tematu izziņāšana, bet arī iespēja komunicēt svešvalodā un piedalīties jauniešu organizētās interaktīvajās lomu spēlēs, radošajās darbnīcās, ģeogrāfisko karšu izpētē u.c.

Imantas filiālbibliotēkā novērots - bez īpašas motivācijas vecāko klašu skolēni reti apmeklē bibliotēkas pasākumus. Tāpēc par sekmīgu sadarbības modeli ar skolu tiek uzskatīta gūtā pieredze, kurā vidusskolēniem mācību procesa ietvaros bija jāvērtē pasākums bibliotēkā. Iespējams, brīvprātības princips nodrošināja pasākuma "Tikšanās ar dzejnieku E.Raupu" teicamos panākumus.

ĢIMENES IESAISTĪŠANA LASĪŠANAS VEICINĀŠANĀ

Palielinoties pasākumu skaitam interesentiem, palielinājusies arī vecāku klātbūtne tajos, jo parasti bērni tiek pavadīti uz bibliotēku. Pasākumu norises laikā, vecāki iepazīna jaunumus, izvēlējas sev lasāmvielu. Daži no vecākiem, bērnu mudināti, pirmo reizi apmeklēja bibliotēku. Tāpēc bija nozīmīgi, lai viņi iegūtu daudzpusīgu informāciju ne tikai par bibliotēkas pakalpojumiem, bet arī par to, kā viņi labāk var iesaistīties lasīšanas veicināšanā. Idejas, padomi labākai saskarsmei un brīvā laika pavadīšanai kopā ar bērnu bija pieejami plauktos vecākiem, kuri izveidoti daudzu RCB filiālbibliotēku bērnu nodaļās. Bibliotekāri norāda - izdevumi plauktos vecākiem tiek bieži un aktīvi izmantoti, īpaši tad, ja papildus ir iepazīstamas tematiskas izstādes par aktuāliem jautājumiem: "Kas ir disleksija?"; "Kā izaudzināt brīnišķīgus bērnus?" (RCB filiālbibliotēka "Rēzna"), "Noteikti izlasi savam bērnam! Top 20" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka), "Noderīgi padomi" (Imantas filiālbibliotēka) u.c.

2015. gadā palielinājies pasākumu ģimenēm skaits. Vairāki no tiem pulcējuši kuplu dalībnieku skaitu. Sarkandaugavas filiālbibliotēkā organizēti 9 pasākumi ģimenēm, kur nozīmīgākajā piedalījās 104 apmeklētāji (60 bērni, 44 vecāki un vecvecāki). Pasākumā "Akcija - Palīdzēsim vilkam!" dalībniekiem, lieliem un maziem, bija jāpiedalās teatralizētā darbībā. Vilks bija izbēdzis no grāmatas, tāpēc skatītājiem jāpalīdz viņam atrast īsto pasaku, kas izdarāms, iesaistoties rotaļās un radošās aktivitātēs. Pasākums notika Ziemassvētku noskaņās, tāpēc bija arī skatāmi cirka studijas priekšnesumi, iegūstamas dāvanas no Ziemassvētku vecīša. Pasākuma organizēšanā piedalījās visi bibliotēkas darbinieki, tika piesaistīti vairāki sadarbības partneri un atbalstītāji. Ne mazāk jautrs un interesants bija pasākums "Ieiesim pasakā!", kur grāmatu fragmentu skaļā lasīšana mijās ar lomu spēlēm, bet radošās darbnīcās tapa rokdarbi no konfektēm.

"Brīvstunda vecākiem" – šāds pieteikums bija Grīziņkalna filiālbibliotēkā organizētajām nodarbībām, kurās tika pulcināti vecāki kopā ar bērniem, lai kopā atpūstos no ikdienas rūpēm, interesanti un lietderīgi pavadītu laiku bibliotēkā. Sestdienās no plkst. 15.00 – 17.00 ģimenes iepazīna grāmatas, spēlēja spēles, veidoja rokdarbus (kopā organizētas 16 nodarbības). Savukārt filiālbibliotēkā "Vidzeme" par interesantāko gada pasākumu atzīta Ģimeņu diena bibliotēkā "Dzimtas koka zaros Latvijā", kur dienas garumā notika vairākas savstarpēji saistītas aktivitātes: pasaku par ģimeni skaļā lasīšana, bērnu un jauniešu studijas "Kukaiņi" vokālās studijas priekšnesums, radošās darbnīcas ("Kartiņa un Co", "Gatavojam puķes" un "Zīmējam ģimeni"), spēles (ALIAS, "Mēmais šovs", "Uzmini, kas es esmu"). Bija izveidots jauno grāmatu stends bērniem un pieaugušajiem, kā arī sarūpēts neliels svētku cienasts visiem apmeklētājiem.

Pasākumi ģimenēm organizēti arī citās bibliotēkās: I.Špilleres dzejoļu krājumu "Es krāju mīlestību ilgi" (pieaugušiem) un "Solīši"(bērniem) prezentācija (Daugavas filiālbibliotēka), zīmējumu konkursa noslēguma pasākums kopā ar vecākiem (Imantas filiālbibliotēka), citu tautu svētku iepazīšana "Masleņica", "Austrumu Jaunais gads Navruz" (Pļavnieku filiālbibliotēka), "Brīvības simbola iepazīšana" (Torņakalna filiālbibliotēka), ekskursija uz Gaismas pili (Juglas filiālbibliotēka) u.c.

Foto: Radoša ģimeņu darbošanās
Kengaraga filiālbibliotēkā

Foto: Pasākums ģimenei Sarkandaugavas filiālbibliotēkā

Vecāku informēšanai par bibliotēkas pakalpojumiem lietderīga ir bibliotekāru piedalīšanās skolas vecāku sapulcēs (Sarkandaugavas, Imantas filiālbibliotēkas), tomēr ne visas izglītības iestādes bija atsaucīgas šādam bibliotēkas piedāvājumam. Vērojama pozitīva tendence sadarbībā ar bērnodarziem, kuri izveidojuši mājaslapas, blogus vecāku informēšanai par aktualitātēm. Šajos resursos bija publicēti vairāki raksti par bibliotekāru viesošanu bērnodarzā, par grupiņu ekskursijām uz bibliotēku, piemēram, par Čiekurkana filiālbibliotēkas pasākumiem, - <http://www.naminsh.lv/riga-bernudarzs/riga-skudrinas>, <http://www.naminsh.lv/riga-bernudarzs/riga-bernudarzs-bitites>).

Ģimenes apmeklēt bibliotēkas veicināja arī pasākumi RCB projekta "Dialogs. Bilingvāli" ietvaros, kuros mazuļi kopā vecākiem spēlēja spēles, rotaļājās un apguva latviešu valodas vārdus, frāzes (skat. "Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes").

BIBLIOTĒKAS LASĪTĀJU INTEREŠU IZPĒTE.

INTEREŠU GRUPOU DARBS

2015.g. visās RCB filiālbibliotēkās izzināti un pētīti statistisko rādītāju dati, noskaidrotas izmaiņas lasītāju sastāvā, veikts datu salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem, analizētas izmaiņas un tās ietekmējošie faktori. Veikti arī atsevišķi lokāli pētījumi - aptaujas:

- Imantas filiālbibliotēkā izzināti bērnu lasīšanas paradumi aptaujā "Kad, kur, ko un kāpēc tu lasi?", kurā piedalījās 92 respondenti, 2.-9.klašu skolēni. Aptaujā noskaidrots: gandrīz katru dienu lasa grāmatas jaunāko klašu skolēni, bet no 11 gadu vecuma - tikai 15%. Pārsvārā skolēni lasa nedēļas nogalēs vai vasarā, bet daži tikai tad, kad to uzdod skolā. Vislabprātāk grāmatas bērni lasa mājās, savā gultā. Lasīt transporta līdzeklī nav populāri, pavisam neliela daļa lasa pie rakstāmgalda. Visiemīļotākās ir fantāzijas, piedzīvojumu grāmatas (85%) un arī grāmatas par draudzību, attiecībām. Pasakas lasa mazākums aptaujāto, pārsvārā vecuma grupā 11-12 gadi. Grāmatu izvēlē dominē personīgā interese (87 %), ceturtajai daļai aptaujāto svarīgs ir drauga ieteikums, bet vecāku un skolotāju ieteikumiem nav lielas ietekmes. Pusaudžiem (11-16 gadi) grāmatas izvēlē svarīgs ir noformējums un reklāma internetā;
- RCB Bērnu literatūras nodaļas organizētajā aptaujā "Profesija - bibliotekārs" anketas aizpildīja 144 respondenti, bērni un pusaudži. Uz jautājumu "Vai gribi būt bibliotekārs?" pozitīvi atbildēja 28% aptaujāto. Biežāk minētie argumenti izvēlei – bibliotekāra darbs ir interesants (12%), patīk grāmatas, lasīšana (10%), pieminēta arī vēlme organizēt pasākumus, interese par datoriem un Xbox spēlēm. Savukārt tie, kuri negribētu kļūt par bibliotekāru, sapņo par kādu citu profesiju (36%), pausts arī viedoklis, ka bibliotekāra darbs ir garlaicīgs, neinteresants (19%), dažiem nepatīk grāmatas un lasīšana, nepatīk darba zemais atalgojums, pārāk lielā atbildība un sarežģītība;
- filiālbibliotēkas "Pārdaugava" veiktajā aptaujā "Mīļākā grāmata" bērni par vislabāko, vispopulārāko grāmatu atzina Dž. Kinnija "Grega dienasgrāmatu". Lasītāju iemīļota ir arī A.Milna grāmata "Vinnijs Pūks un viņa draugi";

- filiālbibliotēkā "Pūce" periodiskie izdevumi pasūtīti pēc populārāko izdevumu noskaidrošanas aptaujā. Meitenēm vairāk patīk izdevumi – "Avenīte", "Zīlīte", "Monster High", bet zēniem – "Spidermen";
- RCB Bērnu literatūras nodaļā tradicionāli veiktas vairākas ekspresaptaujas, kurās bērniem bija jāatbild tikai uz vienu, bet āķīgu un interesantu jautājumu. "Kāpēc es tik maz lasu?" - kopumā bērni uzskata, ka lasa daudz un uzdotajam jautājumam nepiekrīt. "Kas Tev pirmais nāk prātā, dzirdot vārdu Latvija?" - mājas, skaista daba, četri gadalaiki, valsts, Lāčplēsis, kas tur rokās Rīgas karogu, kartupeļi, maize, hokejs, zeme, kuru mīlu un kurā dzīvoju, tautas dejas u.c.

Interešu grupu darbs

Vairākus gadus RCB filiālbibliotēkās notiek pasākumi, kuros aicināts piedalīties jebkurš, kas to vēlas. Vadošais motīvs šo pasākumu rīkošanai – radīt bērniem un pusaudžiem interesantu vidi, aicināt aktīvai līdzdarbībai. Parasti pasākumu norises laiks – darbdienu pēcpusdienas, kad bērni beiguši mācības skolā, un sestdienas, skolas brīvlaiki.

Pasākumu interesentiem tematika vairāk saistāma ar brīvā laika lietderīgu pavadīšanu. Ņemot vērā to, ka bērni ir aktīvi un enerģiski, pielietotas interaktīvas un atraktīvas metodes. Piemēram, pasākumā "Pasaku varoņu kaleidoskopā" bērni lasīja fragmentus no grāmatām, minēja pasaku, no kuras bija lasītais teksts, spēlēja "Mēmo šovu", attēlojot varoņus, meklēja pareizos pasaku nosaukumus nepareizos tekstos, piemēram, Runcis kāpostos, Sniegbaltīte un septiņi kazlēni, Vinnijs Pūks, kas dzīvo uz jumta utt. Bet pasākumā "Ačgārniņa" bibliotēkā visu noteica Ačgārniņas kundze, kas bija sastrādājusi dažādas blēņas – sakārtojusi greizi grāmatas. Viņa uzstāja - lai tiktu bērnu nodaļā, bija jāpārvar šķēršļu josla, pie datora darboties varēja tikai tad, kad izstāstīta anekdote, vai arī, lielos gumijas cimdos apsēžoties uz rotaļu zirdziņa utt. (filiālbibliotēka "Vidzeme").

Sarkandaugavas filiālbibliotēkā bērni un pusaudži ierosināja pasākumu tematiku, viņiem tika uzticēta arī dažu pasākumu sagatavošana un novadīšana - modes skate ar konkursiem, vaļasprieku aktivitātes, piemēram, "Krāsaino gumiju rokdarbi" (radošā darbnīca, sacensības pīšanas ātrumā, kustību spēles un spēles ar gumijām, radīto darbu izstāde, apbalvošana), konkurss "Lego" faniem "Spēlē, spēlē, ko tu spēlē?" (galda spēļu turnīrs).

Foto: Jaunciema filiālbibliotēkas lasītāju klubiņa bērni atzīmē Helovīna dienu

Foto: Grāmatas lasījums lomās filiālbibliotēkas "Zemgale" pagalmā

"Detektīvu skolā" (Sarkandaugavas filiālbibliotēka) dalībniekiem bija jāpiedalās komandu spēlēs, pārbaudījumos erudīcijā, apķērbā, vērtīgumā un jādemonstrē savas "pārvēršanās" spējas. Vilinošas uzvarēt bija balvas – biļetes Rīgas Cirka izrādes apmeklējumam.

Interesanti pasākumi bērniem organizēti arī filiālbibliotēkā "Avots" ("Kas patīk meitenēm un zēniem?"), Daugavas filiālbibliotēkā ("Lasi, pēti, darbojies!", "Kvīnas nedēļa" u.c.), Čiekurkalna filiālbibliotēkā ("Puzļu ātrlikšanas sacensības", "Ātrlasīšanas sacensības" u.c.).

Lasītāju klubiņi pulcēja pastāvīgos pasākumu dalībniekus, kuri bibliotēkas aktivitātes atzinuši par tik interesantām, lai tajās piedalītos vēl un vēl. Bērnu klubiņā "Gudrinieciņi" (Jaunciema filiālbibliotēka) notika 12 nodarbības – ekskursijas, Helovīna nakts ballīte, pasākums "Sniegavīri nāk" u.c. Klubiņa nodarbībās apbalvoti mēneša labākie lasītāji un aktīvākie radošo darbnīcu dalībnieki. Bet lasītāju grupā "Mūsu sētas bērni" (filiālbibliotēka "Zvirbulis") populāras bija "Spēļu spēles" - lego, šautriņas, paslēptu mantu meklējumi, āra spēles u.c. Jauno lasītāju klubā "Lapaspušu melnajā caurumā" (Imantas filiālbibliotēka) pulcējās grāmatu un lasīšanas fani, lai kopā iepazītu grāmatas par bērniības atmiņām, stāstus par dzīvniekiem u.c. Bet "Lotes klubiņā" (Juglas filiālbibliotēka) tika pilnveidotas latviešu valodas prasmes – regulārās nodarbībās bērni iepazīna grāmatas, dziedāja dziesmas, spēlēja spēles.

Radošas nodarbības joprojām bija populāras. Ķengaraga filiālbibliotēkā gada laikā organizētas 36 radošas nodarbības ģimenēm, tajās tika veidotas miniatūras glezniņas no plastilīna, svētku dekori u.c. Filiālbibliotēkā "Vidzeme" bērnus darboties rosināja aktivitāšu galdi, kuru tematika katru mēnesi mainījās. Lielāko dalībnieku skaitu pulcēja rūķu veidošana un apsveikuma kartiņu Latvijai izgatavošana. "Saulaino dienu bibliotēkā" atsaucību guva rotaļlietu veidošanas dzīvnieku patversmes iemītniekiem darbnīca, apmeklētās bija arī radošo trešdienu nodarbības, kurās visas dienas garumā varēja iesaistīties visi interesenti. Vienu no šādām nodarbībām vadīja bibliotēkas lasītājs, neredzīgs puisis, kurš kopā ar mammu veido plastilīna gleznas.

Jaunciema filiālbibliotēkā radošo darbnīcu tēma bija saskaņota ar bērnu klubiņa tikšanās nodarbību tēmu (pasaku varoņu, sniegavīru, ziedu, kaķu veidošana, zīmēšana, izkrāsošana). RCB Bērnu literatūras nodaļā tapa mākslinieciski darbi – saktas/piespraudes, pūces no baltām mežģīņu salvetēm un filca, origami tulpes u.c. Rakstīšanas iemaņas bērni pilnveidoja Imantas filiālbibliotēkā - stāstu konkursā "Notikums bibliotēkā", akcijā "Rakstām kopīgu stāstu") un arī filiālbibliotēkā "Pārdaugava", veidojot dzejojumus (skat. <http://bibliotekaberniem.rcb.lv/> "Raksta bērni").

Foto: Ziedus bērni veidoja Jaunciema filiālbibliotēkā

Foto: Saktu veidošanas darbnīcas veikums RCB Bērnu literatūras nodaļā

Bibliotēkās bērni veidoja 3D origami (Daugavas filiālbibliotēka), dekupāžu uz akmeņiem, ziedus māmiņai, ziedu vainagus Līgo svētkiem (Pļavnieku filiālbibliotēka), tamborētus paraugus pēc hiperboliskās plaknes modeļiem, izšuvumus ar lentām, origami (filiālbibliotēka "Strazds"), apsveikumus māmiņām, rudens lapu virtenes, Ziemassvētku rotājumus u.c. (filiālbibliotēka "Avots"), kolāžas no žurnālu ilustrācijām, kreppapīra ziedus (Bišumuižas filiālbibliotēka), Ziemassvētku dekorus, lelles (Bolderājas filiālbibliotēka), zīmējumus datorprogrammā "Molbert", svētku rotājumus (Imantas filiālbibliotēka) u.c.

Daugavas filiālbibliotēkas bibliotekāri raksturo radošo darbnīcu darbu (līdzīgas domas paustas vairāku bibliotēku darba pārskatos): "Radošas darbnīcas apvieno dažādas paaudzes, meitenes un zēnus, latviešus un cittautiešus, draugus un savstarpēji nepazīstamus cilvēkus... Darbam ir nepieciešami papildus resursi (līme, zīmuļi, krāsains kartons u.c.), aktuāli rast iespēju radošajām darbnīcām gūt papildus līdzekļus materiālu iegādei."

Akcijas, konkursi, viktorīnas piesaistīja pat nevēriģi garāmejošu bibliotēkas apmeklētāju uzmanību un rosināja piedalīties. Visiem patika pasākums "Šoko, šoko, šokolādes diena" RCB Bērnu literatūras nodaļā, kas tika veidots, atzīmējot Šokolādes dienu (11. jūlijā). Visas dienas gaitā lasītāji cienājās ar šokolādi un iepazīna interesantas grāmatas par šo gardumu. Izrādījās, šādu grāmatu ir daudz, un tās ir ļoti dažādas. Čiekurkalna filiālbibliotēkā vislielāko atsaucību izpelnījās ātrlasīšanas sacensības, kurās dalībnieki lasīja noteiktu tekstu uz laiku. Pēc bērnu lūguma šis pasākums bija jāatkārto vairākas reizes, jo katrs mājās vingrinājās, lai vēl un vēl varētu uzlabot savus rezultātus. Bet Ķengaraga filiālbibliotēkā katra mēneša pēdējās piektdienas pēcpusdienā varēja muzicēt katrs, kas to vēlējās (klavieres, akordeons, vijole). Bibliotēkas apmeklētājiem tā bija iespēja baudīt mūzikas skaņas.

Aizrautība raksturo bērnu līdzdalību viktorīnās, mīklu maratonos, konkursos: "Vai pazīsti RCB filiālbibliotēku "Avots"?" (filiālbibliotēka "Avots"), "Es bij' liela dziedātāja, man dziesmiņu nepietrūka", "Atpazīsti grāmatu pēc grāmatas ilustrācijām!" (filiālbibliotēka "Zvirbulis"), "Burvju saules stari" (RCB Bērnu literatūras nodaļa) u.c. Nemainīgi populāri bija Xbox spēļu turnīri (Daugavas, Šampētera, Sarkandaugavas filiālbibliotēkas).

Foto: "Šoko, šoko, šokolādes diena RCB Bērnu literatūras nodaļā

Darbs ar bērniem ar īpašām vajadzībām

Rīgā bērniem ar īpašām vajadzībām ir iespēja apgūt speciālās izglītības programmas 16 skolās, 24 speciālās pirmsskolas izglītības iestādēs un apmeklēt vairākus dienas rehabilitācijas centrus. Pārsvārā RCB filiālbibliotēkām, kuru apkaimē ir šādas iestādes, ir izveidota sadarbība, notika pasākumi to audzēkņiem.

5. speciālās internātpamatskolas bērni Sarkandaugavas filiālbibliotēkā piedalījās Ziemassvētku pasākumā, kurā bija iespēja skatīties teatralizētu uzvedumu ar rotaļām un dziesmām, vērot bērnu baleta studijas "Etiēde" priekšnesumus, veidot eglīšu rotājumus un saņemt dāvanas no Ziemassvētku vecīša. Strazdumuižas internātvidusskolas skolēni filiālbibliotēkā "Strazds" izzināja faktus par Vispārējiem latviešu Dziesmu un deju svētkiem, piedalījās viktorīnā, skatījās muzikālas animācijas filmiņas un paši labprāt iesaistījās dziedāšanā. Bet dienas aprūpes centra "Cerību ligzda" bērni un jaunieši filiālbibliotēkā "Rēzna", iepazīna pavasara vēstnešus – putnus, kopā domāja par labas uzvedības jautājumiem, par pieklājību un toleranci sabiedrībā, kopā gāja rotaļās un spēlēja spēles. "Saulaino dienu bibliotēkā" dota iespēja uzstāties bērniem no Rīgas 1. speciālās skolas, kuri šim pasākumam ļoti rūpīgi un ar lielu atbildības sajūtu gatavojās. Bet Čiekurkalna filiālbibliotēkas bibliotekāres nodrošināja bērnu ar cerebrālo trieku un autismu pieejamību skaistākajām grāmatām bērnu rehabilitācijas centrā "Mēs esam līdzās" – 2 reizes mēnesī veikta grāmatu nomaiņa, regulāri izskanēja stāstījumi par interesantākajiem izdevumiem.

Bibliotēku organizētajos pasākumos piedalījušies bērni no bērnudārza "Dzintariņš", Rīgas speciālās internātpamatskolas (Daugavas filiālbibliotēka), Dienas centra "Kamene" (Pļavnieku filiālbibliotēka), Rīgas 1. un 4. speciālajām internātpamatskolām (RCB Bērnu literatūras nodaļa), Rīgas 3. speciālās pamatskolas (filiālbibliotēka "Zemgale") u.c.

VEIKSMĪGĀKĀS LASĪŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES

2015. gadā RCB realizēts nozīmīgs projekts "Dialogs. Bilingvāli", kura lielākie ieguvumi – apgūtas jaunas prasmes un īstenota to lietpratīga pielietošana darbā ar mazākumtautību pirmsskolas vecuma bērniem. Projekta ietvaros RCB Bērnu literatūras nodaļā un 9 filiālbibliotēkās, kas atrodas dažādos Rīgas rajonos, notika 38 bilingvāli pasākumi. Tajos vairāk kā 120 bērni tika rosināti apgūt/pilnveidot latviešu valodas prasmes. Pasākumu mērķgrupa bija īpaša - mazuļi (4-7 gadi), kuri neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes, jo viņiem nereti ir samazinātas latviešu valodas apgūšanas iespējas. Pasākumu vadīšana divās valodās, īpašas metodikas apgūšana, darbs ar interesentu grupu, kuras dalībnieku skaits un esošās zināšanas nav prognozējamas – tas bija liels izaicinājums projektā iesaistītajiem bibliotekāriem.

Projekta norise realizēta vairākos posmos: pirmajā - bibliotekāri apguva specifiskās bilingvālo pasākumu vadīšanas prasmes Latviešu valodas aģentūras galvenās speciālistes V.Vaivades un Latvijas Universitātes medijpedagoģijas doktorantes, metodiķes L.Valdmanes vadībā; otrajā – tika apkopoti apmācību materiāli un ieteikumi rakstā "Bilingvāli pasākumi pirmsskolas vecuma bērniem"; nākošajos posmos – izveidoti publicitātes materiāli, veikta to izplatīšana pilsētā, organizēti pasākumi bibliotēkās, bet noslēgumā – sastādīts materiāls "Labās prakses piemēri bilingvālu pasākumu organizēšanai bibliotēkās pirmsskolas vecuma bērniem", kurā apkopoti projekta gaitā gūtie secinājumi, iepazīstami veiksmīgāko pasākumu scenāriji.

SĀKSIM RUNĀT LATVISKI?

ПОПРОБУЕМ ГОВОРИТЬ ПО-ЛАТЫШСКИ?

Aicinām pirmsskolas vecuma
bērņus sākt runāt latviski! Gaidām iesācējus!

Приглашаем дошкольников начать говорить
по-латышски! Ждём вас!

Gaidām Rīgas Centrālajā bibliotēkā un filiālēs.

Ждём в Рижской
Центральной библиотеке и филиалах.

KONTAKTINFORMĀCIJA :

RCB Bēmu literatūras nodaļa; Brīvības iela 49/53, tālrunis 67037130
Bolderājas filiālbibliotēka; Gaigalas iela 3, tālrunis 67443259
Daugavas filiālbibliotēka; Aviācijas iela 15, tālrunis 67848994
Imantas filiālbibliotēka; Slokas iela 161 k.1, tālrunis 67181981
Juglas filiālbibliotēka; Brīvības gatve 430 a, tālrunis 67521669
Ķengaraga filiālbibliotēka; Maskavas iela 271 a, tālrunis 67262861
Pļavnieku filiālbibliotēka; Salnas iela 8, tālrunis 67136660
Filiālbibliotēka „Rēzna”; Lomonosova iela 14, tālrunis 67144930
Sarkandaugavas filiālbibliotēka; Aptiekas iela 14, tālrunis 67392553
Zemgales filiālbibliotēka; Graudu iela 59, tālrunis 67848096

www.rcb.lv
tālrunis 67037479

BEZMAKSAS
REKLAOMS

SPĒLĒSIMIES!

DRAUDZĒSIMIES!

LAŠĪSIM!

SMIESIMIES!

RUNĀSIMIES!

Visos bilingvālajos pasākumos latviešu valodas jaunie vārdi, frāzes tika apgūti sarunās par grāmatām, spēlēs, rotaļās. Pārsvārā katrā no projektā iesaistītajām bibliotēkām organizēti 4 secīgi pasākumi - iepazītas grāmatas, pasakas, burti, skaitļi, krāsas, dienas, gadalaiki, ģimene, attiecības, latviešu tautas un aktīvas kustību rotaļas, dziedātas dziesmas, spēlēts teātris u.c. Neformālā, brīvā atmosfēra, sirsnīgums, labvēlība, draudzīgums, rotaļīgums, prieks, jautrība nodrošināja pasākumu panākumus. Tērpi, maskas, rotaļlietas, pirkstiņlelles būtiski veicināja bērnu atvērtību sarunām, aktīvai līdzdalībai. Ieskatam vienas bilingvālas nodarbības norises gaitā saīsināts fragments no Labās prakses piemēriem:

Nodarbības temats: **KRĀSAS**

Nodarbības vieta: RCB Ķengaraga filiālbibliotēka

Mērķauditorija: pirmsskolas vecuma bērni (3-7 gadi)

Nodarbības ilgums: 50 min.

Sasniedzamais rezultāts:

- vārdu krājuma bagātināšana:
 - dzīvnieki, putni – *lācis, pūce, papagailis, vardīte, cālēns*;
 - krāsas - *sarkana, zila, zaļa, dzeltena, oranža, rozā, brūna*;
 - apģērbs – *svārki, bikses, kleita, blūze, kreklis, šalle, cimdi, kurpes*;
- atsevišķu frāžu apgūšana – *"kur tu esi...?", "kā tev klājas?", "man klājas..."*.

Nodarbības norise :

1. Dalībnieku sagaidīšana - katru apmeklētāju pie ieejas bibliotēkā sagaida Papagailis, Vardīte (izmantotas rokas lelles), viņi sasveicinās ar katru pasākuma dalībnieku, izsaka prieku par tikšanos.
2. Papagailis, Vardīte bērniem pastāsta, ka nekur nevar atrast Pepiju. Visiem kopā ir jāatrod Pepija, viņu meklējot bibliotēkas telpās un mēģinot sasaukt: *"Kur tu esi, Pepija?"*
3. Kad Pepija atrasta, dalībnieki sastājas aplī, sasveicinās, kopīgi dzied labas dienas novēlējuma dziesmiņu.
4. Spēle "Noslēpumainā soma", kurā tiek atkārtoti iepriekšējā nodarbībā apgūtie vārdi. Katrs dalībnieks no Pepijas somas izņem vienu lietu – pirkstiņlellīti/dzīvnieciņu, pasaka paldies un nosauc dzīvnieka vārdu latviešu valodā.
5. Spēle-puzle "Krāsainā bumba", kuru uzsākot Pepija pastāsta - viņa ļoti gribēja spēlēt kopā ar bērniem bumbu, bet bumba izjuka. Bumba ir jāsaliek kopā no dažādas krāsas fragmentiem. Liekot puzzles "Bumba" daļu uz pamatnes, visiem kopā jāatkārto tās krāsa - *sarkana, zila, zaļa, dzeltena, oranža, rozā, brūna*. Spēle ar krāsainu bumbu - Pepija norāda un nosauc bumbas vienu krāsu, met to dalībniekam, kuram, atmetot bumbu, jaunais vārds ir jāatkārto.
6. Vardulēns bērnus iepazīstina ar savu draugu Pīlēnu, kurš bērniem grib parādīt krāsaino bumbu spēli (interneta resurss "Mācāmie krāsas" <https://www.youtube.com/watch?v=GVKsYpemGb4>). Bērniem kopā jāatkārto jaunie vārdi.
7. Bibliotēkas grāmatu par krāsām iepazīšana - katrs dalībnieks saņem un skata kādu grāmatu latviešu valodā par krāsām. Pepija, Papagailis, Vardīte palīdz tulkot grāmatu nosaukumus.
8. Mājasdarbs - iepriekšējā nodarbībā uzdotā mājasdarba (jāzīmē labs garastāvoklis) kopīga aplūkošana, kur bērniem ir jānosauc zīmējumos redzamās krāsas. Uzdevums, kas jāpaveic mājās – darba lapās jāizkrāso apģērbu zēnam, meitenei.
9. Kustību rotaļa "Es daru tā" – dalībnieki sastājas aplī, katrs dalībnieks pēc kārtas stājas apļa vidū un rāda kustības, kuras pārējiem ir jāatkārto.
10. Grāmatzīmju veidošana – uz sagatavotiem grāmatzīmes paraugiem jāzīmē dažādu krāsu figūras. Pēc grāmatzīmes izveidošanas, ir jānosauc izmantotās krāsas.
11. Nodarbības noslēguma dziesmiņa.

Projekta gaitā gūts liels vecāku atbalsts, veiktajā aptaujā visi norāda - apmeklētie bilingvālie pasākumi bibliotēkā ir bijuši noderīgi bērnam. Visatzinīgāk aptaujātie novērtējuši ir darbiniekus - bibliotekārus, draudzīgo atmosfēru, laipnu un labu attieksmi, mācīšanas metodi. Izteikti lūgumi biežāk rīkot bilingvālus pasākumus, turpināt interesantās nodarbības.

PROBLĒMAS BIBLIOTĒKU DARBĀ AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM, TO IESPĒJAMIE RISINĀŠANAS CEĻI

2015. gada darba pārskatos RCB bibliotekāri dalās darba ar bērniem un jauniešiem problēmas, sniedz ieteikumus iespējamiem to risināšanas ceļiem. Ieskatam biežāk minētās problēmu situācijas:

- "Darbā ar bērniem un jauniešiem problēmu nav, drīzāk problēmas ir ar bērnu vecākiem, kurus neinteresē, ko un kur bērns atrodas un dara, kā arī, kuriem nav laika, lai palīdzētu bibliotekāram ieinteresēt bērnu par grāmatu. Varbūt atkal būtu pienācis laiks izdot bukletus vecākiem. Ļoti jauka būtu akcija, kā pirms vairākiem gadiem "Pirmā tikšanās ar bibliotēku", kurā bērns, pirmo reizi atnākot uz bibliotēku, saņem balvu. Varbūt nelielas balviņas piešķirt arī bērnu vecākiem, jo tas viņus ieinteresēs atvest bērnu uz bibliotēku," RCB Jaunciema filiālbibliotēka;
- ""Sarežģītie", hiperaktīvie bērni, kas pavada ļoti daudz laika bibliotēkā. Grūti iesaistīt pasākumos un ieinteresēt, vērsti tikai uz izklaidi, datorspēlēm (īpaši zēni). Iespējamie risinājumi: vajadzīgas daudzas aizraujošas un izglītojošas spēles, ko spēlēt uz vietas bibliotēkā. Vairāk grāmatu par sportu un tehniku. Apzināt iespējamus sadarbības veidus un veidot pasākumus ar aicinātiem viesiem, kas varētu ieinteresēt un iedvesmot zēnus (sportisti, inženieri, zemessargi, fotogrāfi, policisti u.c. vīrišķīgo profesiju pārstāvji)," Daugavas filiālbibliotēka;
- ""Ielu bērni" pavada ļoti daudz laika bibliotēkā. Grūti ieinteresēt un vērst uzmanību uz lasīšanu vai citām nodarbēm. Pārsvārā vērsti tikai uz izklaidi, datorspēlēm (īpaši zēni). Šie bērni ir neprognozējami, apmeklē bibliotēku neregulāri un parasti barā, uzvedas bravūrīgi. Tomēr, ja bibliotekāram ir izdevība individuāli bērnu uzrunāt un kontaktēties, bērni ļoti atveras un gatavi pa bibliotēku dzīvoties visu dienu. Galvenā problēma, ka bibliotekāram grūti atlicināt laiku darbam ar šiem bērniem, jo tas prasa vairāk pūles, enerģiju un prasmes," "Saulaino dienu bibliotēka";
- "Bērnu kultūra un uzvedība, jauniešu pasivitāte (ļoti izplatīti vārdi – "ko man tas dos? negribu, nevaru, neiešu, nedarīšu"), nepietiekošs datoru skaits bērnu nodaļā, esošo datoru sliktais tehniskais stāvoklis, obligātās prasības saskaņot vecāku un izglītības iestāžu atļaujas bērniem apmeklēt pasākumus ārpus skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm," filiālbibliotēka "Avots";
- "Skolotāji bērnu nosloojuma dēļ neatrod laiku bibliotēkas aktivitātēm," Grīziņkalna, Čiekurkalna filiālbibliotēkas;
- "Bibliotēkās vajadzētu vairāk galda spēles, pārsteiguma dāvanīgas, iespēju pacienāt bērnus ar našķiem. Darbu ar bērniem un jauniešiem var veikt darbinieks, kam tas padodas un patīk, tikai tad jaunie bibliotēkas lietotāji būs ieinteresēti apmeklēt bibliotēku. Šim darbam jāvelti daudz laika, kura bieži trūkst," Juglas filiālbibliotēka;
- "Galvenā problēma - kā piesaistīt jauniešus bibliotēkai apstākļos, kad Rīgas centrā ir blīvs pasākumu izvēles klāsts. Jauniešus varam piesaistīt ar bibliotēkas krājumu, bibliotēkas standarta pakalpojumiem, ar pasākumiem, kuros uzaicināti grāmatu autori, mākslinieki, interesantas personības. Nepieciešams nomainīt novecojušo datortehniku, ierīkot mūzikas ierakstu klausīšanās termināli, kas arī celtu bibliotēkas prestižu,

- jo šodienas jaunietis pieder jaunās tehnoloģijas pasaulei,” RCB Pieaugušo literatūras nodaļa;
- Nepietiekams datoru skaits, slikts esošo datoru tehniskais stāvoklis (filiālbibliotēka "Strazds", Sarkandaugavas filiālbibliotēka, RCB Pieaugušo literatūras nodaļa).

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore

Dz. Šmita

Rīga, 2016. gada 15.februāris

Pārskatā izmantoti RCB filiālbibliotēku arhīvu un D. Ģeibakas (RCB Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja) foto.

RCB struktūrvienību pārskatus apkopojā RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste I.Stranga